

Temeljem članka IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 55. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 10. lipnja 2009. godine, i na 31. sjednici Doma naroda, održanoj 18. lipnja 2009. godine, usvojila je

ZAKON

O PARLAMENTARNOM VOJNOM POVJERENIKU BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 1. (Predmet)

- (1) Ovim se Zakonom propisuje način izbora, imenovanja i razrješenja parlamentarnog vojnog povjerenika Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: vojni povjerenik), nadležnosti i način rada te druga bitna pitanja za njegov rad i administrativnu podršku.
- (2) Pozicija vojnog povjerenika uspostavljena je u svrhu jačanja vladavine prava, zaštite ljudskih prava i sloboda vojnih osoba i kadeta u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH) i Ministarstvu obrane BiH, kako je to zajamčeno Ustavom BiH i međunarodnim sporazumima u njegovom dodatku.
- (3) Na sva pitanja u vezi s ustrojavanjem i upravljanjem, te druga pitanja bitna za rad vojnog povjerenika čija je pozicija uspostavljena ovim Zakonom i odnosa prema institucijama BiH, pravnim i fizičkim osobama, u mjeri u kojoj nisu propisana ovim Zakonom, primjenjuje se Zakon o ministarstvima i drugim tijelima uprave BiH i Zakon o upravi.

POGLAVLJE II. VOJNI POVJERENIK

Članak 2. (Definicija)

- (1) Vojni povjerenik je neovisni povjerenik Parlamentarne skupštine BiH s nadležnostima propisanim člankom 3. ovoga Zakona.
- (2) Postupak i način rada vojnog povjerenika, u mjeri u kojoj nisu propisani ovim Zakonom, utvrđuju se podzakonskim aktom koji, na prijedlog vojnog povjerenika, usvaja Parlamentarna skupština BiH.
- (3) Zajednička služba Tajništva Parlamentarne skupštine BiH pruža administrativno-tehničku podršku vojnom povjereniku.
- (4) Sredstva za rad vojnog povjerenika i njegova ureda osiguravaju se u proračunu Parlamentarne skupštine BiH.

(5) Vojni povjerenik radi isključivo na profesionalnim osnovama, ne zastupajući, ne štiteći niti podrivajući interese bilo koje političke stranke, registrirane organizacije ili udruge ili bilo kojeg naroda u BiH.

POGLAVLJE III. NADLEŽNOSTI I OVLASTI

Članak 3. (Nadležnosti)

U obavljanju parlamentarnog nadzora nad radom i drugim pitanjima u području zaštite ljudskih prava i sloboda vezanih uz vojne osobe i kadete u Oružanim snagama BiH i Ministarstvu obrane BiH, vojni povjerenik nadležan je za:

- a) Istraživanje specifičnih pitanja prema uputama Parlamentarne skupštine BiH i Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH (u daljnjem tekstu: Zajedničko povjerenstvo). Upute se mogu izdati samo ako se pitanje ne razmatra u okviru djelovanja Zajedničkog povjerenstva, a vojni povjerenik može i sam zatražiti da Zajedničko povjerenstvo izda upute za istraživanje specifičnih pitanja;
- b) Poduzimanje aktivnosti na temelju vlastite procjene kada u provedbi svojih nadležnosti dobije informacije od članova Parlamentarne skupštine BiH ili razmatranjem pritužbi vojnih osoba i kadeta, te na bilo koji drugi način uoči okolnosti koje upućuju na kršenje ljudskih prava i sloboda vojnih osoba i kadeta.

Članak 4. (Ovlasti)

U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti vojni povjerenik ima sljedeće ovlasti:

- a) Od ministra obrane BiH i osoblja podređenog ministru zahtijevati informacije i pristup evidenciji. Ovo pravo može mu biti uskraćeno samo u slučaju važnih razloga za čuvanje tajnosti. U tom slučaju odbijanje utvrđuje ministar obrane BiH, a razloge odbijanja dužan je obrazložiti Zajedničkom povjerenstvu;
- b) Na osnovi upute izdane sukladno članku 3. stavak (1) točka a) ovoga Zakona i u slučaju pritužbe podnositelja, saslušati podnositelja, kao i svjedoke i stručnjake. Osoba koja zabranjuje podređenoj osobi u svojoj službi da bude saslušana u svojstvu svjedoka ili stručnjaka u vezi s konkretnom pritužbom dat će vojnom povjereniku pismenu izjavu s obrazloženjem. U tom slučaju vojni povjerenik obratit će se glavnom inspektoru i ministru obrane BiH;
- c) Nadležnoj instituciji u predmetu pružiti priliku za rješavanje pitanja, te u tom slučaju surađuje i s Institucijom ombudsmana za ljudska prava BiH u istragama koje se vode po žalbama o kršenju ljudskih prava i sloboda vojnih osoba i kadeta;
- d) Da izda odgovarajuće preporuke nadležnoj instituciji;
- e) Pitanje prosljediti nadležnim tijelima za kaznene ili stegovne postupke;
- f) U bilo kojem trenutku posjetiti postrojbe i zapovjedništva Oružanih snaga BiH i organizacijske jedinice Ministarstva obrane BiH, bez prethodne najave. Ovo pravo isključivo je osobno vezano uz vojnog povjerenika;
- g) Nazočiti sjednicama domova Parlamentarne skupštine BiH ili Zajedničkog povjerenstva;
- h) Od ministra obrane BiH zahtijevati izvješća iz djelokruga svoje nadležnosti;
- i) U slučaju provođenja stegovnog postupka, imati mogućnost nazočenja te pristupa evidenciji povezanoj s predmetom.

POGLAVLJE IV. DUŽNOSTI I ODGOVORNOSTI

Članak 5. (Dužnosti i odgovornosti)

- (1) Vojni povjerenik podnosi Parlamentarnoj skupštini BiH pisano izvješće za kalendarsku godinu (godišnje izvješće).
- (2) Vojni povjerenik može u bilo kojem trenutku Parlamentarnoj skupštini BiH ili Zajedničkom povjerenstvu dostaviti pojedinačno izvješće.
- (3) Kada vojni povjerenik djeluje prema uputi izdanoj sukladno članku 3. točka a) ovoga Zakona, na zahtjev podnosi pojedinačno izvješće o rezultatima istrage.
- (4) Parlamentarna skupština BiH i Zajedničko povjerenstvo mogu u bilo kojem trenutku zahtijevati prisutnost vojnog povjerenika.

Članak 6. (Obveza čuvanja tajnosti)

- (1) Vojni povjerenik obavezan je čuvati tajnost podataka koji su mu službeno dani na uvid, čak i nakon završetka njegova mandata, sukladno Zakonu o zaštiti tajnih podataka. To se ne odnosi na službenu komunikaciju ili na pitanja koja su općepoznata javnosti ili koja očito ne zahtijevaju tajnost sa stajališta značaja koji im je dodijeljen.
- (2) Vojni povjerenik ne može, čak i ako više nije na dužnosti, davati izjave o službenim pitanjima vezanim uz njegovu dužnost pred sudom ili izvan suda bez odobrenja. Ovo odobrenje daje Zajednički kolegij obaju domova Parlamentarne skupštine BiH uz konzultacije sa Zajedničkim povjerenstvom.

DIO DRUGI

POGLAVLJE I. ODNOSI S DRUGIM INSTITUCIJAMA I TIJELIMA

Članak 7. (Suradnja s drugim institucijama)

- (1) U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti vojni povjerenik surađuje s:
 - a) Ministarstvom obrane BiH,
 - b) Glavnim inspektoratom Ministarstva obrane BiH,
 - c) Oružanim snagama BiH,
 - d) Institucijom ombudsmana za ljudska prava BiH.
- (2) Institucije i tijela iz stavka (1) ovoga članka obavezni su obavijestiti vojnog povjerenika o postupcima koji su započeti po njegovom zahtjevu ili zahtjevu drugoga tijela, te o ishodu postupka.
- (3) Sudska tijela i tijela uprave obavezna su obavijestiti vojnog povjerenika o započinjanju postupka, o podizanju optužnice i ishodu postupka pokrenutog na njegov prijedlog.

(4) Institucija ombudsmana za ljudska prava BiH može, uz suglasnost podnositelja pritužbe, ustupiti predmet vojnom povjereniku na daljnje postupanje. Vojni povjerenik obavezan je obavijestiti Instituciju ombudsmana za ljudska prava BiH o provedbi i ishodu postupka.

POGLAVLJE II. PRAVO NA PRITUŽBU

Članak 8. (Pravo pritužbe)

(1) Svaka vojna osoba ili kadet u Oružanim snagama BiH ima pravo neposredno kontaktirati vojnog povjerenika, bez posredovanja zvaničnih službi, te podnijeti pritužbu. Podnositelj pritužbe neće biti predmetom stegovnog postupka niti diskriminatornog odnosa zbog podnesene pritužbe.

(2) Anonimne pritužbe neće biti uzete u rad.

(3) Kada djeluje po podnesenoj pritužbi, vojni povjerenik neće otkrivati ove informacije u javnosti ako to zahtijeva podnositelj i ako njegov zahtjev nije ograničen zakonskim odredbama.

(4) Ministarstvo obrane BiH i Oružane snage BiH dužne su osigurati svim vojnim osobama i kadetima pristup informacijama o nadležnostima vojnog povjerenika. Ova obaveza uključuje i informaciju o postupku za podnošenje pritužbi, kao i o zaštiti podnositelja od bilo kakvih stegovnih mjera ili diskriminacije zbog njezinog podnošenja.

POGLAVLJE III. IZBOR, IMENOVANJE, MANDAT I DRUGA STATUSNA PITANJA

Članak 9. (Izbor)

(1) Vojnog povjerenika bira Parlamentarna skupština BiH na prijedlog Zajedničkog povjerenstva.

(2) Kandidate za vojnog povjerenika predlažu članovi Zajedničkog povjerenstva, klubovi zastupnika u Zastupničkom domu i klubovi naroda u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH.

Članak 10. (Uvjeti za izbor)

(1) Kandidat za vojnog povjerenika, osim što mora ispunjavati opće uvjete, ne može:

- a) biti članom političkih stranaka i ne smije slijediti instrukcije političkih stranaka;
- b) biti osuđivan za kazneno djelo;
- c) obavljati dodatne poslove za koje se plaća naknada.

(2) Vojni povjerenik treba biti osoba s duljim parlamentarnim iskustvom, visokim moralnim ugledom, te dobrim poznavanjem pitanja iz područja obrane.

Članak 11. (Imenovanje i mandat)

(1) Parlamentarna skupština BiH imenuje vojnog povjerenika.

(2) Mandat vojnog povjerenika traje pet godina, s mogućnošću jednog ponovnog izbora.

- (3) Mandat vojnog povjerenika počet će polaganjem prisega u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH.
- (4) Mandat vojnog povjerenika, osim u slučaju iz stavka (2) ovoga članka ili smrti, prestaje u slučaju:
 - a) razrješenja;
 - b) ostavke.
- (5) Na zahtjev Zajedničkog povjerenstva za razrješenjem vojnog povjerenika, konačnu odluku donosi Parlamentarna skupština BiH.
- (6) Vojni povjerenik može podnijeti ostavku u bilo kojem trenutku. U tom slučaju odluku o razrješenju donosi Zajednički kolegij obaju domova Parlamentarne skupštine BiH.

Članak 12.
(Status i naknade)

- (1) Vojni povjerenik ostvaruje pravo na jednaku plaću i naknade kao i zamjenici ministara u Vijeću ministara BiH.
- (2) Potrebno osoblje i oprema za obnašanje funkcije vojnog povjerenika bit će prikazani u odvojenom poglavlju proračuna Parlamentarne skupštine BiH.

DIO TREĆI

POGLAVLJE I. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 13.
(Izbor prvog vojnog povjerenika)

- (1) Izbor i imenovanje prvog vojnog povjerenika, na prijedlog članova Zajedničkog povjerenstva, klubova zastupnika u Zastupničkom domu i klubova naroda u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH, provodi Zajedničko povjerenstvo.
- (2) Mandat prvog vojnog povjerenika počet će polaganjem prisega u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH, a trajat će do 30. lipnja 2012. godine.
- (3) Postupak izbora i imenovanja prvog vojnog povjerenika pokrenut će Zajedničko povjerenstvo u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a okončat će se najkasnije u roku od 90 dana.

Članak 14.
(Donošenje podzakonskih akata)

- (1) Zajednički kolegij obaju domova Parlamentarne skupštine BiH potvrđuje podzakonske akte koje će donijeti vojni povjerenik, a kojima se uređuju njegovi odnosi s Ministarstvom obrane BiH, Glavnim inspektoratom Ministarstva obrane BiH, Oružanim snagama BiH i Institucijom ombudsmana za ljudska prava BiH.
- (2) Ministar obrane BiH, na prijedlog Glavnog inspektorata, donijet će podzakonske akte potrebne za primjenu ovoga Zakona u Ministarstvu obrane BiH i Oružanim snagama BiH.
- (3) Podzakonski akti iz st. (1) i (2) ovoga članka bit će doneseni u roku od šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 15.
(Stupanje Zakona na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

PSBiH broj 363/09
18. lipnja 2009. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Beriz Belkić, v. r.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Ilija Filipović, v. r.